

Toelichting Inkomensondersteunende maatregelenverordening 2021

In deze inkomensondersteunende maatregelenverordening zijn regelingen opgenomen waar belanghebbenden met een laag inkomen een beroep op kunnen doen. De grondslag voor de maatregelen zijn de Participatiewet of een andere wettelijke regeling(en).

Met betrekking tot de Individuele inkomenstoelage verlangt de wetgever dat de gemeente kijkt naar de individuele eigenschappen van de klant. De gemeente dient zich rekenschap te geven van de krachten en bekwaamheden van de klant. Tevens worden de inspanningen van de klant om tot inkomensverbetering te komen onder de loep genomen.

De Wet Kinderopvang geeft de gemeente de bevoegdheid een tegemoetkoming te verstrekken in aanvulling op de kinderopvangtoeslag aan inwoners tot het maximum van de kosten van kinderopvang.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Hoofdstuk1:individuele inkomenstoelage

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn van zelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Inkomen

Met inkomen wordt bedoeld het inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet en de algemene bijstand. In afwijking hiervan wordt algemene bijstand voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoelage ook in aanmerking genomen als inkomen. Bijzondere bijstand kan niet als inkomen in aanmerking worden genomen. Het is niet nodig expliciet te bepalen dat een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage buiten beschouwing moet worden gelaten bij de vaststelling van het inkomen. Het wordt niet wenselijk geacht een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage in aanmerking te nemen als inkomen, omdat dit het ongewenst effect kan hebben dat een persoon geen recht op een individuele inkomenstoelage heeft omdat hij een te hoog inkomen heeft gehad in de referentieperiode vanwege een eerder verstrekte toeslag.

Peildatum

De peildatum is de datum waartegen een persoon individuele inkomenstoelage aanvraagt (artikel 1 van deze verordening). Het gaat om de datum waarop een persoon langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum. De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een persoon zich heeft gemeld om individuele inkomenstoelage aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit volgt uit artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet en de jurisprudentie rondom artikel 44 van de Participatiewet.

Referentieperiode

Verder is bepaald wat onder de referentieperiode moet worden verstaan: een periode van 3 jaar voorafgaand aan de peildatum.

Artikel 2. Indienen verzoek

Op grond van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet kan een persoon een verzoek tot verlening van individuele inkomenstoelage indienen. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een persoon, een besluit te nemen (artikel 1:3, derde lid, van de Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 Awb).

Om onduidelijkheid te voorkomen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend, bepaalt artikel 2 van deze verordening dat het verzoek moet worden gedaan middels een door het college vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de

dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele inkomensvoorziening zoals bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.

Artikel 3. Langdurig laag inkomen

Van belang bij het bepalen wat een langdurig laag inkomen is, is wat onder 'langdurig' en onder 'laag' wordt verstaan.

Langdurig

De door de gemeenteraad vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum, wordt aangeduid als referentieperiode. De referentieperiode is vastgesteld in artikel 3 van deze verordening.

Laag inkomen

Een inkomen is laag als het niet hoger is dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm.

De vraag of het inkomen van een persoon gedurende de referentieperiode niet hoger is dan het langdurig lage inkomen van 100% de toepasselijke bijstandsnorm, zal niet al te rigide mogen worden beoordeeld. Een marginale overschrijding van dit lage inkomen moet worden genegeerd. Gaat het inkomen van een persoon gedurende (een deel van) de referentieperiode de toepasselijke bijstandsnorm maandelijks met € 5 of meer te boven, dan is geen sprake meer van een marginale overschrijding van de bijstandsnorm die niet aan toekenning van een individuele inkomensvoorziening in de weg staat. Er is immers geen sprake van een incidentele geringe overschrijding van de bijstandsnorm of van te verwaarlozen bedragen van enkele eurocenten.

Artikel 4. Hoogte individuele inkomensvoorziening

De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen langdurig en laag inkomen is in artikel 3 beschreven. In dit artikel is opgenomen hoe de hoogte van de individuele inkomensvoorziening wordt berekend.

Om te voorkomen dat in de verordening achterhaalde bedragen voor de individuele inkomensvoorziening staan, is er voor gekozen om geen bedragen te noemen in de verordening. Er is een formule bedacht, die gekoppeld is aan de bijstandsnorm voor gehuwden.

Bij de hoogte van de individuele inkomensvoorziening wordt onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder en gehuwden. De voorziening bedraagt voor gehuwden 25% van de geldende gehuwdennorm, bedoeld in artikel 21 onder b van de wet, geldend per 1 januari van het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend. De voorziening voor de alleenstaande en de alleenstaande ouder bedraagt resp. 70 en 90% van de voorziening voor gehuwden. De berekende voorziening wordt afgerond op een veelvoud van € 5,00.

Hoofdstuk 2 Tegemoetkoming kosten kinderopvang

Artikel 5. Begripsbepaling

Inkomen: Met inkomen wordt bedoeld het inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet en de algemene bijstand.

Doelgroepen: Het college kan op grond van artikel 1.13 van de Wet kinderopvang een aanvullende tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang verstrekken aan bepaalde groepen ouders zoals genoemd in art 1.6 lid 1 van de wet. De genoemde doelgroepen waarvoor de gemeente dit kan verstrekken zijn:

Onder c. de ouder die algemene bijstand of een uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen of de Algemene nabestaandenwet, en gebruik maakt van een voorziening, gericht op arbeidsinschakeling. Hieronder wordt de ouder die inkomsten ontvangt uit arbeid en een aanvullende uitkering ontvangt meegerekend. Ondersteuning door het college wordt dan gezien als een voorziening gericht op arbeidsinschakeling.

Onder e. de ouder die de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt, scholing of een opleiding volgt en bijstand algemene bijstand ontvangt of kan ontvangen.

Onder j. de ouder die is ingeschreven bij een school of instelling als bedoeld in paragraaf 2.4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdragen en schoolkosten dan wel als bedoeld in de artikelen 2.8 tot en met 2.11 van de Wet studiefinanciering 2000.

Sociaal medische indicatie: Bij ouders die op sociaal medische gronden gebruik maken van kinderopvang moet de noodzaak vaststaan. Daarvoor moet een indicatie afgegeven door een onafhankelijke organisatie die beschikt over adequate deskundigheid worden ingeleverd. Om te voorkomen dat nodeloos indicaties worden gevraagd aan derden (met alle kosten van dien) kan een verklaring van de behandelaar, waaruit de noodzaak tot kinderopvang onomstotelijk blijkt, voldoen.

Artikel 6. Te verstrekken gegevens bij de aanvraag

Om de lasten voor de aanvragers zo beperkt mogelijk te houden, verdient het aanbeveling dat de gemeente het aanvraagformulier voor een vervolgaanvraag aan de ouders toestuurt, waarbij het formulier reeds is ingevuld met de gegevens die bij de gemeente bekend zijn. De ouders hoeven dan alleen de mutaties op het aanvraagformulier aan te geven.

Onderdeel d van het eerste lid bepaalt dat bij de aanvraag een offerte of contract van het kindercentrum of gastouderbureau dat de kinderopvang gaat verzorgen moet worden gevoegd. Dit betekent dat de aanvraag voor een tegemoetkoming pas bij de gemeente kan worden ingediend als de ouder over een offerte of contract beschikt. Op basis van de offerte of het contract kan de gemeente de hoogte van de tegemoetkoming vaststellen. Het kindercentrum of gastouderbureau dat de kinderopvang gaat verzorgen, moet ingeschreven staan in een gemeentelijk register (artikel 5, eerste lid, Wet kinderopvang).

Onderdeel e van het eerste lid bepaalt dat bij de aanvraag gegevens of een verwijzing naar gegevens wordt gevoegd waaruit blijkt dat de ouder behoort tot een gemeentelijke doelgroep. In een aantal gevallen kan de ouder volstaan met een verwijzing naar die gegevens omdat de gemeente over de gegevens beschikt:

- de ouder of partner ontvangt een uitkering in het kader van de Participatiewet, IOAW/IOAZ of Anw én maakt gebruik van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling;
- de ouder is een niet-uitkeringsgerechtigde (NUG-er), is als werkzoekende geregistreerd bij het UWV maakt én maakt gebruik van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling;
- de ouder ingeschreven staat bij een school of instelling bedoeld in WTOS of Wsf2000;
- het college heeft sociaal-medische indicatie vastgesteld.

In het derde lid wordt bepaald dat indien de aanvrager een partner heeft, deze partner de aanvraag mede ondertekent. Deze bepaling is volledigheidshalve in de verordening opgenomen.

Artikel 7. Inhoud van de beschikking

In dit artikel is bepaald wat in een besluit tot verlening van de tegemoetkoming moet worden opgenomen.

Artikel 8. Verlagings- en weigeringsgronden

Ouders met een sociaal medisch indicatie komen niet in aanmerking voor een tegemoetkoming als zij reeds een kinderopvangtoeslag ontvangen. In dat geval kunnen ze slechts een tegemoetkoming ontvangen als ze tot de overige doelgroepen behoren, zoals aangegeven in artikel 5.

In het tweede lid is bepaald dat de tegemoetkoming voor sociaal medisch geïndiceerden wordt verlaagd als de ouder of partner inkomsten hebben hoger dan de toepasselijke bijstandsnorm.

Artikel 9. Ingangsdatum van de tegemoetkoming

De tegemoetkoming moet binnen 3 maanden na ingang van de opvang worden aangevraagd, dit is in overeenstemming met de regels die de belastingdienst hanteert.

Artikel 10. De periode waarvoor de tegemoetkoming wordt verleend

De tegemoetkoming wordt in principe voor een heel kalenderjaar verleend. Voor aanvragen die in de loop van een kalenderjaar worden toegekend, geldt dat de tegemoetkoming wordt verstrekt tot 31 december van dat jaar. Dit betekent dat een ouder voor de start van een nieuw kalenderjaar een nieuwe aanvraag moet indienen. Het college kan de tegemoetkoming voor een andere periode (binnen een kalenderjaar) toekennen of vaststellen. Dit is het geval wanneer de aanvrager voor een bepaalde periode recht heeft op de tegemoetkoming, bijvoorbeeld gedurende de periode van een re-integratietraject waarvan de begindatum en de einddatum bekend zijn.

Artikel 11. Omvang van de tegemoetkoming

Omdat voor doelgroepouders de Kinderopvangtoeslag van de belastingdienst wordt gevolgd is voor de SMI de omvang gelijk gesteld.

Belanghebbenden die een aanvulling op hun inkomen vanuit de Participatiewet ontvangen en belanghebbenden die gezien hun bijstandsuitkering een re-integratietraject- of participatietraject vervullen kunnen bij de gemeente een aanvraag indienen om een deel van de eigen bijdrage voor de kosten van kinderopvang gecompenseerd te krijgen. De gemeente vindt het belangrijk dat iedereen, ongeacht het inkomen een eigen bijdrage dient te betalen. Dit komt tot uitdrukking in de verordening doordat ouders niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming voor het eerste kind, wanneer zij een kinderopvangtoeslag van de belastingdienst ontvangen.

Voor ouders met Sociaal medische indicatie is de omvang gemaximeerd tot 5 dagdelen per week. Mocht bij hoge uitzondering meer kinderopvang nodig zijn, biedt artikel 17 de mogelijkheid deze toe te kennen.

Artikel 12. De bevoorschotting van de tegemoetkoming

De subsidieverlening vindt plaats in de vorm van maandelijkse voorschotten. Dit betekent dat het totale bedrag van de tegemoetkoming waarop de aanvrager recht op heeft wordt verdeeld in maandelijkse termijnen.

De gemeente betaalt de tegemoetkoming uit aan de ouder. De ouder kan, al dan niet op verzoek van het kindercentrum of het gastouderbureau, de gemeente machtigen om de betalingen rechtstreeks aan dat kindercentrum of gastouderbureau te doen. Deze machtiging verandert juridisch niets aan de verhouding tussen de gemeente en de ouder. Er blijft juridisch gezien een betaling van gemeente aan ouder.

Het tweede lid geeft het college de bevoegdheid om nadere voorschriften te verbinden aan de wijze van bevoorschotting van de tegemoetkoming. Zo kan het college bepalen dat er alleen een voorschot wordt betaald op basis van een factuur van het kindercentrum of gastouderbureau. Wanneer het college twijfels heeft over het daadwerkelijke gebruik van kinderopvang door een ouder, dan kan een dergelijke voorwaarde gesteld worden.

Artikel 13. Het besluit tot vaststelling van de tegemoetkoming

De tegemoetkoming wordt net als de kinderopvangtoeslag van de belastingdienst in de eerste voorlopig toegekend. Na afloop kan de uitgekeerde tegemoetkoming worden bijgesteld. Ouders moeten na afloop van de periode waarvoor de tegemoetkoming is verleend een overzicht van de feitelijke kosten van kinderopvang over deze periode overleggen. Op basis van die gegevens wordt de tegemoetkoming definitief vastgesteld.

Artikel 14. Verrekening met de voorschotten

Dit artikel regelt de uitbetaling door de gemeente van het nog te betalen deel van de tegemoetkoming. Als de gemeente een ouder een hoger bedrag heeft uitgekeerd dan waarop hij of zij recht heeft, dan kan de gemeente het te veel betaalde bedrag terugvorderen. Terugvordering kan plaatsvinden op grond van artikel 4.57 van de Awb.

Artikel 15. Inlichtingenplicht

Er kunnen twee vormen van schending van de inlichtingenplicht worden onderscheiden:

- het betreffende kind maakt geen of in mindere mate gebruik van kinderopvang;
- de ouder heeft geen recht op de tegemoetkoming omdat hij of zij niet tot de gemeentelijke doelgroep behoort.

Als een ouder de inlichtingenplicht schendt en als gevolg hiervan ten onrechte een tegemoetkoming heeft ontvangen of tot een te hoog bedrag, dan kan het college de beschikking tot het verlenen of tot het vaststellen van de tegemoetkoming intrekken of herzien en het te veel betaalde bedrag terugvorderen.

Het college hoeft niet te wachten met het treffen van een maatregel totdat het besluit tot verlening van de tegemoetkoming is ingetrokken of gewijzigd. Het college kan al eerder besluiten om de betaling van de tegemoetkoming op te schorten. Dit kan wanneer het college het ernstige vermoeden heeft dat er grond bestaat om de beschikking tot verlening van de tegemoetkoming in te trekken of te wijzigen. Ook als de tegemoetkoming al is vastgesteld, is het college bevoegd om in bepaalde gevallen de beschikking tot het vaststellen van de tegemoetkoming in te trekken of ten nadele van de ontvanger te wijzigen. Het gaat om de volgende gevallen:

- er is sprake van feiten of omstandigheden waarvan het college bij de vaststelling van de tegemoetkoming redelijkerwijs niet op de hoogte kon zijn en op grond waarvan de tegemoetkoming lager dan overeenkomstig de verlening van de tegemoetkoming zou zijn vastgesteld;
- de vaststelling van de tegemoetkoming was onjuist en de ontvanger van de tegemoetkoming wist dit of behoorde dit te weten;
- de ontvanger van de tegemoetkoming heeft na de vaststelling van de tegemoetkoming niet voldaan aan de aan de tegemoetkoming verbonden verplichtingen.
- De subsidievaststelling kan niet meer worden ingetrokken of ten nadele van de ontvanger worden gewijzigd wanneer vijf jaren zijn verstreken sinds de dag waarop zij is bekendgemaakt.

Artikel 16. Andere maatregelen

Het college kan in de toekomst, indien zij dit noodzakelijk acht, andere inkomensondersteunende maatregelen treffen die niet hun grondslag in de Participatiewet kennen. Het college kan in een nadere regeling bepalen wanneer ouders met een laag inkomen in aanmerking komen voor een ander inkomensondersteunende maatregel dan in deze verordening genoemd.

Artikel 17. Hardheidsclausule

Hardheidsclausules hebben tot doel onbillijkheden van overwegende aard, die zich ten aanzien van personen bij een strikte toepassing van de bepalingen van de verordening zouden voordoen, weg te nemen. De toepassing ervan is niet aan enige beperking gebonden. Met alle feiten en omstandigheden kan rekening worden gehouden, zoals bijvoorbeeld medische, pedagogische en sociale factoren (12 mei 1989, nr. R03.88.7057/Sp347/26-41).

Door middel van toepassing van de hardheidsclausule kan van alle bepalingen van de verordening worden afgeweken.

Artikel 18. Intrekken oude verordening

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 19. Overgangsrecht

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 20. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.